

**ҚР МСМ «Қазақ ұлттық хореография академиясы» ШЖҚ РМК жоғары
білімнің 7М02108-Хореография
білім беру бағдарламалары бойынша түлектің моделі**

1. ББ мақсаты-Хореография педагогикасы саласында жалпы мәдени және кәсіби құзыреттілікке ие, заманауи қазақстандық қоғамның талаптарына жауап беретін, оның рухани-эстетикалық дамуына ықпал ететін хореографиялық өнер бағыттары бойынша бәсекеге қабілетті магистрлерді даярлау

2. 7М02108 - Хореография түлегі білуі керек:

- ҚР конституциясын;
- ҚР Еңбек кодексі;
- Қазақстан Республикасының «Мәдениет туралы», «Сыбайлас жемқорлыққа қарсы іс-қимыл туралы» заңдары;
- Қазақстан тарихы, Ана тілі және шет тілдері, мәдениеті;
- таңдалған тақырыптың өзектілігі, ғылыми тұжырымдаманың құрылымы;
- қазіргі философия, эстетика, мәдениеттану, өнер теологиясы, көркем коммуникация теориясы бойынша негізгі дереккөздер мен еңбектер; негізгі өнертану тұжырымдамаларының мазмұны және олардың гуманitarлық негіздері;
- ғылыми танымның әдіснамасын, ғылыми қызметті ұйымдастырудың принциптері мен құрылымын білу;
- өнер тарихы саласындағы ғылыми білімді қалыптастыру процесінің мазмұны мен негізгі кезеңдері; ғылым тарихын зерттеудің негізгі әдістері; өнер тарихын ғылыми танудың теориясы мен әдістері арасындағы өзара байланыс жүйесі;
- ғылыми мақаланың құрылымы және қолжазбаны баспаға тапсырғанға дейінгі дайындық жұмыстарының барлық кезеңдері, рецензиялау жүйесі;
- ғылыми-теориялық-құбылыстар мен олардың заңдылықтарын теориялық іздеу және түсіндіру негізінде орындалған зерттеулердің нәтижелерін сипаттау. Ғылыми-практикалық (эмпирикалық) - тәжірибелер мен нақты тәжірибе негізінде құрылған. Шолу-соңғы бірнеше жылдағы белгілі бір саладағы ғылыми жетістіктерді талдауға арналған.
- Қазақстан Республикасының Білім, мәдениет және өнер туралы заңнамасының негіздері; мәдениетті мемлекеттік қолдаудың құқықтық нормалары және мемлекеттің шығармашылық процестерге араласпау кепілдіктері, азаматтар бірлестіктерінің еркін мәдени қызметі үшін құқықтық кепілдіктер;
- Постмодерн мәдениетінің өзектілігі, негізгі категориялары; XXI ғасыр қоғамы мен өркениетінің дамуы; Қазақстанның қазіргі заманғы өнерінің даму тенденциялары туралы;
- хореографиялық композицияларды талдау принциптері; хореографиялық режиссураның стильдері мен бағыттары, хореографиялық драматургияның мәселелері мен ерекшеліктері бидің кеңістіктік құрылымы;

хореографиялық шығарманы оның процессуалдық тұтастығында құру принциптері; балет режиссурасы тәсілдерінің ерекшелігі;

- таңдалған тақырыптың өзектілігі, ғылыми тұжырымдаманың құрылымы;

- мәдениет пен өнер саласындағы жобалық менеджменттің негізгі түсініктері мен категориялары, мәдениет пен өнер саласын басқарудың жаһандық мәселелері, қаражат тартудың классикалық тәсілдері, жарнама қызметі, қызметкерлермен жұмыс және т. б., сондай-ақ мәдениеттегі жобалық менеджменттің дамуындағы заманауи тенденциялар; басқарудың барлық деңгейлеріндегі мәдени Құрылыш және мәдени саясат проблемаларын, барлық типтегі мәдениет мекемелерінің қызметін анықтайтын биліктің заң шығарушы және атқарушы тармақтарын, сондай-ақ экспозициялық істегі, мәдени-демалыс және агарту мекемелеріндегі, кинематографиядағы, шоу-бизнестегі және хореографиялық өнердегі жобаларды басқарудың өзіндік ерекшеліктерін түсінуде құзыретті болу;

- Мәдениетаралық коммуникацияның негізгі теориялары; түрлері, түрлері, формалары, модельдері, құрылымдық компоненттері; Мәдениетаралық коммуникацияның нормалары, ережелері мен стильдері; әртүрлі мәдениеттер өкілдерінің ментальдық ерекшеліктері мен ұлттық әдет-ғұрыптары; шет тілдік мәдениетті тасымалдаушылар әлемінің тілдік бейнесі; шетелдік мәдени ортадағы мінез-құлықтың этикалық және адамгершілік нормалары; ауызша қарым-қатынас мәдениетінің тілдік нормалары, Оқытылатын тіл елінде қабылданған мінез-құлықтың этикалық және адамгершілік нормалары; стереотиптер мен оларды еңсеру тәсілдері;;

- мамандандырылған хореографиялық оку орындарында окушығармашылық процесін ұйымдастырудың менеджмент негіздері;

-бизнес мақсаттарын қою тәртібі және бизнес-жоспар құру әдістемесі, университеттегі әдістемелік қызметтің әртүрлі түрлерін реттейтін нормативтік құжаттар; оқытушыны оку сабактарын өткізуге дайындау бойынша жұмыс түрлері.

- Жобалық іс-әрекеттің ерекшелігі, мазмұны мен заңдылықтары, білімді өз бетінше толтыру, әртүрлі міндеттерді қою және шешу, балама шешімдер ұсыну, олардың ең тиімдісін таңдау критерийлерін әзірлеу;

- өнер туындысын талдау мен интерпретациялаудың әдіснамалық принциптерінің түрлері: эстетикалық, өнертану, құрылымдық-семиотикалық, мәдениеттану, психоаналитикалық, кешенді, жүйелік; әр түрлі өнер туындыларын: әдеби, хореографиялық, музикалық шығармаларды, сәулет өнерін, бейнелеу өнерін, театр және экран туындыларын талдау мен интерпретациялаудың принциптері; әр түрлі өнер түрлерінің түрлері мен жанрларының ерекшеліктері; әлемдік көркем мәдениеттің даму кезеңдері, кәсіби және ғылыми-педагогикалық қызмет шеңберінде өнер туындысымен жұмыс істеу кезеңдері мен әдістемесі;

- шығармашылық ойлау психологиясының негізгі түсініктері мен теориялары, шығармашылық және дарынды тұлғаларды басқару әдістері;

-композиторлардың негізгі жанрлары, стильдері, бағыттары,

шығармашылығы, олардың шығармашылықты XX-XXI ғасырлардағы әлемдік және отандық өнер тәжірибесінде жүзеге асыру;;

- театр өнерінің тарихи дамуының маңызды кезеңдері және ондағы режиссерлік кезеңнің орны, қазіргі театрдағы негізгі көркемдік үдерістер туралы түсінікке ие болу, ҚР-дағы режиссура әдіснамасының қалыптасуы мен дамуының тарихи процесі; Қазақстанның аса танымал хореографтарының жұмыстарын, Қазақстанның жекелеген хореографтарының өзіне тән режиссерлік-би қойылымдық тәсілдерін, хореографиялық режиссураның стильдері мен бағыттарын білу.

3. 7M02108 - Хореография түлегі білуі керек:

- зерттеу проблематикасының ғылыми әзірлену дәрежесін, зерттеу әдістері мен әдіснамасын анықтау;

- қазіргі өнертанудың дамуының философиялық-эстетикалық және жалпы гуманитарлық негіздерін анықтау; тарихи, философиялық, эстетикалық, әлеуметтік-мәдени аспектілердегі тиісті тұжырымдамалар мен зерттеу тәжірибелерінің контекстік байланыстары;

- ғылыми зерттеулерде заманауи ғылымның әдіснамалық теориялары мен принциптерін: заманауи ақпараттық технологияларды тарта отырып, хореографиялық өнерді зерттеудегі өнертану, тарихи, мәдениеттану, психологиялық-педагогикалық тәсілдерді қолдану;

- тарихи-көркемдік үдерістерді талдауда ғылыми әдіснама принциптеріне сүйене отырып, зерттеу міндеттерін шешу; өнер туралы ғылымды дамытудың іргелі және қолданбалы мәселелерін шешу үшін өнертанушылық талдау әдістерін қолдану;

- мамандық бейіні бойынша жоғары рейтингті ғылыми журналдардың каталогтарын зерделеу және анықтау, ғылыми мақаланың құрылымын зерделеу, мақаланы әзірлеудің, жазудың және баспаға тапсырудың барлық кезеңдерімен танысу;

- ғылыми баяндаманың, мақаланың жоспарын құру және ойды қалыптастыру; қосалқы материалдарды іріктеу және дайындау; материалдарды топтастыру және қолжазбаны әзірлеуді жүзеге асыру; дұрыс рәсімделуін тексеру, сонымен қатар мақаланы әдеби түзетуді жүргізу;

- білім беру, мәдениет, өнер саласын реттейтін құқықтық актілерді талдау және қолдану, олармен жұмыс істеу, нақты міндеттер мен мәселелерді шешу кезінде олардың мазмұнын пайдалану; фактілерді занды сауатты бағалау, заннамаға дәл сәйкестікте негізделген шешімдер қабылдау;

- Постмодерн мәдениеті мен қоғамының даму тенденциялары мен өнер бағыттары арасындағы байланысты талдау

- кез келген түрдегі хореографиялық туындыға ғылыми-өнертану талдауын жүргізу; тұтастай алғанда хореографиялық өнерге драматургия зандарын қолдану; әртүрлі көркемөнерпаздар ұжымдары шеңберінде орындаушылық қызметті жүзеге асыру және кәсіби ұжымдармен өнімді өзара іс-қимыл жасау;

- алған білімдерін одан әрі оку және практикалық қызметте, сондай-ақ мәдениеттегі жобалық менеджмент бойынша сынақ пен емтиханда

шығармашылықпен пайдалану;

- қарым-қатынас қатысушыларының сөйлеу және коммуникативтік мінез-құлқын талдау үшін мәдениетаралық коммуникация теориясының ұғымдық аппаратын пайдалану; коммуникативтік сәтсіздіктердің себептерін анықтау және оларды еңсеру тәсілдерін қолдану; өз көзқарасын нақты және дәлелді түрде баяндау; коммуникативтік мінез-құлқықтағы айырмашылықтарды мәдениет түрфысынан талдау; басқа лингвомәдениеттердің өкілдерімен өнімді қарым-қатынас жасау; қарым-қатынастағы кедергілер мен қақтығыстарды сәтті еңсеру; тіл мен мәдениеттің өзара байланысы мен өзара әсерін ашу; басқа мәдениеттер мен тілдердің өкілдеріне;

-хореографиялық оку орындарында оку-әдістемелік, шығармашылық, ғылыми-зерттеу жұмыстарын ұйымдастыру бойынша алған білімдері мен дағдыларын практикада қолдану; хореографиялық өнердің, театртанудың, өнертанудың теориялық мәселелері саласындағы әзірлемелерді жүзеге асыру; хореографиялық өнер және хореографиялық білім беру саласындағы менеджментті білу; қазіргі хореографиялық және театр өнерінде ғылыми талдау практикасын менгеру;

- бизнес-идеяларды әзірлеу және іске асыру, бизнес-жоспар құру, баға саясатын негіздеу;

-мамандарды даярлау бағыттарының жаңа оку жұмыс жоспарларының жобаларын; жаңадан енгізілген пәндер бойынша жұмыс бағдарламаларын; пәндерді оку және оку-әдістемелік әдебиеттермен қамтамасыз ету карталарын, пәндер силлабустарын және т. б. құру;

- жобалық циклды, жобаның негізгі фазаларын реттеуді жүзеге асыру, жобалық топтың мақсаттары мен міндеттерін тиімді тұжырымдау;

- көркем шығарманы өнердің қандай да бір түріне және оның жанрына жататынын ескере отырып түсіндіру; мәтінді ғылыми, сынни және көркем интерпретациялауды ажырату; бейнелеу өнерінің әртүрлі түрлері мен жанрларындағы туындыларды шығармашылық интерпретациялауды жасау; өзінің шығармашылық жұмыстары мен курсастарының жұмыстарын талдау;

4. 7M02108 - Хореография түлегі төмендегідей негізгі құзыреттіліктерге ие болуы керек:

Жалпы мәдени құзыреттер (ЖК)

ЖК1-Әлеуметтік-мәдени және әлеуметтік-қоғамдық дағдылар:

- Қазақстан мен қазақстандық қоғам дамуының тарихи және қазіргі заманғы үдерістерін барабар қабылдау негізінде азаматтық ұстаным таныту және дамыту;

- тұлғаның интеллектуалдық, мәдени, өнегелі көрінісі, салауатты өмір салты, өзін-өзі дамыту және өзін-өзі жетілдіру;

- ғылыми талдау негізінде қоғамның философиялық, дүниетанымдық, мәдени мәселелерін түсіну және қарастыру;

- қазақстандық қоғамның қоғамдық және әлеуметтік-мәдени даму фактілерімен жұмыс жасау;

- мәдениеттану үдерістерін түсіну және сипаттау, өнертану үдерістеріне

баға беру, оларды объективті ұғыну және ғылыми көзқарас негізінде пайдалану;

- қазақстандық қоғамның іскерлік, мәдени, құқықтық және этикалық нормативтерін меңгеру және басқа да этностық Мәдениеттер мен әртүрлі ұлттар мен діндер өкілдеріне жоғары дәрежеде төзімділік таныту.

ЖҚ 2-коммуникативтік құзыреттілік және тілдік дағдылар:

- мәдени, іскерлік және кәсіби қарым-қатынас шенберінде қазақ, орыс және шет тілдерінде ауызша және жазбаша нысанда коммуникацияға кіру;

- қазақ, орыс және шет тілдері арқылы пәнаралық байланыстарды синтездеу;

- құзыреттілікті (ой-өрісін), жеке тіл мәдениетін жетілдіру;

- ұлтаралық байланысты менгеру;

ЖҚ 3-Педагогикалық және ғылыми-педагогикалық дағдылар:

- оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық жүйесін түсіну;

- педагогиканың негізгі тұжырымдамаларын құрылымдау;

- ғылыми талдау негізінде педагогикалық жүйелер мен тұжырымдамаларды анықтау және сипаттау;

- инновациялық тәсілдерді, оқытудың заманауи әдістерін, педагогикалық ғылым жетістіктері негізінде педагогикалық технологияларды түсіну және анықтау.

5. 7М02108 - Хореография түлегі, сондай-ақ жетік менгеруі тиіс мынадай кәсіби құзыреттіліктер:

Жалпы кәсіптік құзыреттер (ЖҚҚ):

КҚ_А-зерттеу проблемалары шенберіндегі ғылыми тұжырымдамаларды айыра білу; зерттеудің ғылыми аппаратын анықтау және негіздеу; жалпы әлемдік, ұлттық, салалық, мамандандырылған, тар бейінді тәжірибелі саралар арқылы ғылыми нәтижелерді, жетістіктерді талдау негізінде зерттеу проблемаларының зерттелу дәрежесін анықтау; ғылыми - зерттеу материалдарын (ғылыми мақалалар, ғылыми баяндамалар, ғылыми-практикалық конференцияларда сөз сөйлеу) әртүрлі деңгейлерде (жоғары оқу орны, республикалық, халықаралық, шетелдік) жазу, ресімдеу және байқаудан өткізу дағдылары.; өз қызметіне сынни талдау жасау және мақсатқа жету қабілеті; жеке білім беру траекториясын үздіксіз жетілдіру; салауатты өмір салтын жүргізу және насиҳаттау; объективті талдау және адами қасиеттерді көрсету негізінде шешім қабылдау және бағдарлау;

КҚ_В-заманауи өнертануды зерттеу әдіснамасын талдау; Әлемдік мұра мен қазіргі заманның көркем туындыларын, олардың құрылымы мен психологиясының ерекшеліктерін бағалау және ажырату; бұқаралық ақпарат құралдары арқылы хореографиялық өнер мен би мәдениетін насиҳаттау, кәсіби тәжірибе негізінде хореографиялық өнер мен хореография режиссурасының қазіргі даму мәселелері бойынша кеңес беру;

КҚ_Ж-білім беру, мәдениет және өнер саласындағы нормативтік-құқықтық білімдермен жұмыс істеу; нормативтік актілер мен құжаттарды диагностикалау және қорытындылау; кәсіби қызметтегі әртүрлі процестерді басқару; көркем және креативті ойлауды көрсету; зерттеу процесін, ғылыми

ақпаратты қорыту, жекелеген өмірлік құбылыстар мен тұтас тарихи дәуірлерді түсіндіру; әртүрлі конференцияларда өз авторлық идеялары мен баяндамаларын жоғары деңгейде ұсыну; өз ұстанымын негізді түрде білдіру; ғылыми іс-шаралар мен шығармашылық байқаулар, фестивальдерді және т. б. жүзеге асыру барысында ғылыми және шығармашылық жобаларды ұйымдастырумен, жарнамалық-маркетингтік, коммерциялық қызметпен байланысты өзекті мәселелердің шешімін табу;

КҚ_В-ғылыми зерттеулерде қазіргі заманғы режиссура мен ғылым (өнертану ғылымдары, тарихи ғылымдар, мәдениеттану ғылымдары) шенберіндегі әдіснамалық тәсілдер мен қағидаттарды пайдалану; эксперименталдық талдау әдістерін пайдалана отырып, хореографиялық өнер режиссурасы саласында дербес зерттеулер жүргізу; хореографияның арт-жобалары мен туындыларын жасау; хореографиялық өнерді, оның ішінде қалың бұқараға арналған отандық өнерді продюсерлік ету, ілгерілету және насиҳаттау; өз бетінше жұмыс істеу, жобаларды, оның ішінде көркем шығармашылықтың сабактас салаларында әзірлеу және басқару; қазіргі заманғы өнердің даму үрдістерін түсіну және қазіргі заманғы өнер туындыларының эстетикалық аспектісін түсіну;

КҚ_Е-педагогикалық ғылым мен оқыту мен тәрбиелеудің педагогикалық жүйелерінің жалпы ұғымдарымен жұмыс істеу; педагогиканың іргелі тұжырымдамаларын құрылымдау, педагогикалық жүйелерді анықтау және сипаттау, инновациялық тәсілдерді, оқытудың заманауи әдістерін түсіну және анықтау;

КҚ_F-Хореография режиссурасы бойынша зерттеулер саласында ғылыми-әдістемелік құжаттаманы жүргізу; кәсіби міндеттерді шешуде білімді, іскерлікті және дағдыларды қолдану; зерттелген материалмен жұмыс істеу және кәсіби қызмет саласында ғылыми зерттеу дағдыларын практикада қолдану; зерттелетін мәселенің кәсіби міндеттерін шешуде және ғылыми зерттеулерде құзыретті болу;

КҚ_G-заманауи ғылыми-зерттеу және практикалық міндеттерді тұжырымдай және шеше білу; білім беру бағдарламасы бойынша ғылыми-зерттеу, эксперименттік-зерттеу қызметін жоспарлау және жүргізу; хореографиялық өнер режиссурасы бағыты бойынша зерттеу қызметін табысты жүзеге асыру; ғылыми ақпаратты алу, өндеу және сақтау әдістерін қоса алғанда, қазіргі заманғы ақпараттық технологияларды менгеру; магистрлік диссертация жазу процесінде ғылыми тәсілді әзірлеу; кәсіби қызметте теориялық, практикалық және зерттеу міндеттерін шешу үшін алған білімдерін пайдалану.

6. 7М02108 - Хореография түлегі келесі дағдыларға ие болуы керек:

Ғылыми-педагогикалық:

- ғылыми мәселелерді қою және оларды заманауи зерттеу әдістерін қолдана отырып сәтті шешу, өзін-өзі жетілдіру қабілетін дамыту, жаңа білімді өз бетінше шығармашылық игеру, ғылыми жұмыста негізгі пәннің білімін біріктіру мүмкіндігі;

- коммуникация және байланыс құралдарының жетістіктерін пайдалана

отырып, өздігінен білім алу сабактары;

- мамандардың біліктілігін арттыру және қайта даярлаудың білім беру бағдарламалары шенберінде ғылыми және оқу-әдістемелік әдебиеттерді әзірлеу.

Ғылыми-зерттеу:

- іргелі ғылыми және кәсіби дайындық; заманауи ақпараттық технологияларды менгеру, соның ішінде Хореография режиссурасы саласындағы шығармашылық және ғылыми-зерттеу қызметі, қойылым жұмысында заманауи қағидаттар мен әдістерді қолдану.

Хореографиялық мұраны зерттеу, оның режиссер-хореографтың шығармашылық тұлғасын қалыптастырудың әсері мен маңызы;

- ғылыми-әдіснамалық әдебиет пен фольклорлық түпдеректерді зерттеу; халықтық-би өнері бойынша ғылыми-зерттеу зертханасын құру;

- оқу үдерісіне нәтижелерін енгізе отырып, хореографиялық пәндер бойынша шеберлердің тәжірибелерін зерттеу және ғылыми талдау;

- заманауи ақпараттық технологияларды пайдалана отырып, енбекті ғылыми ұйымдастыру;

- пластикалық мәнерлі құралдар мен хореографиялық тілдің ерекшеліктері негізінде кәсіби ойлауды дамыту, әрі қарай тұтас балет спектакльдерін жасау;

- Заманауи хореография саласында терен ғылыми-педагогикалық, ғылыми-теориялық, өнертану білімі мен практикалық дағдыларын талап ететін ғылыми жобаны орындау;

-әлемдік хореографиялық өнер режиссурасындағы заманауи технологиилар мен даму тенденцияларын анықтауға мүмкіндік беретін ғылыми-педагогикалық және зерттеу қызметіндегі кешенді тәсіл.

Ұйымдастыру-шығармашылық:

- хореографиялық өнер бойынша және режиссура саласындағы республиканың ғылыми-шығармашылық жобаларды ұйымдастыру және өткізу;

- қалалық, облыстық және республиканың ауқымдағы мәдени-оыйнсауық бүқаралық іс-шараларға және жобаларға қатысу.

Ұйымдастыруышылық-басқарушылық:

- практикалық жобалар мен зерттеу міндеттерін жаңа жағдайда шешуде алған білімдерін іске асыру; командада жұмыс істеу; жобалық құжаттаманы жасау, жобаларды басқару саласындағы ұлттық және халықаралық стандарттармен жұмыс;

- өнірлік, республиканың халықаралық өнер фестивальдерін ұйымдастыруға және өткізуге басшылық жасау;;

-аудандық, қалалық, республиканың маңызы бар мәдени-көпшілік оыйнсауық іс-шараларының жобаларын басқару және ұйымдастыруды жүргізу.

Ғылыми-шығармашылық, эксперименттік-зерттеу (балетмейстерлік, режиссерлік):

- қойылым қызметінде балетмейстердің, режиссер-хореографтың ғылыми-шығармашылық, эксперименттік-зерттеу жұмысын жоспарлау және

ұйымдастыру ; ;

-ағартушылық жұмыста зерттеудің заманауи әдістемелерін пайдалана отырып, ғылыми мәселелерді шешу; режиссер хореографтың қойылымдық жұмыстарында эксперименттер жүргізу және балет сыншыларының, балеттанушылардың, театртанушылардың, музыкатаңушылардың тәжірибесіне сүйене отырып, оны теориялық-өнертану бағытында талдамалы талдау.